

Ystad kommun

Beslut för grundsärskola

---

efter tillsyn i Edvinshemsskolan grundskola
belägen i Ystads kommun

Tillsyn i Edvinshemsskolan grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ystad kommun under vårterminen 2016. Edvinshemsskolan grundskola besöktes av Skolinspektionen den 24 och 25 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Ingen nationell statistik avseende kunskapsresultat redovisas för grundskola. Insänd dokumentation och intervjuer med rektor och lärare visar att samtliga elever i grundskolan uppnår de kunskapskrav som man som lägst ska uppnå i samtliga ämnen samt att eleverna som läser inriktning träningskola uppnår minst grundläggande kunskaper utifrån deras individuella förutsättningar i samtliga ämnesområden. Rektorn uppger i intervju att alla elever i grundskolans årskurs 6-9 ges betyg i de ämnen som de läser.

Rektorn, intervjuade lärare och elever uppger i intervjuer vid den regelbundna tillsynen att elevernas lärmiljö präglas av trygghet och studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-11-30
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Det har i tillsynen inte framkommit annat än att utbildningen vid Edvinshemsskolans grundsärskola har ett fungerande arbete inom flertalet av de områden som Skolinspektionen har granskat. Det framgår dock av tillsynen att skolan behöver utveckla elevhälsan så att det säkerställs att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Vidare visar tillsynen att huvudmannen för Edvinshemsskolans grundsärskola måste säkerställa att den studie- och yrkesorienterande verksamheten motsvarar det behov av information och vägledning som finns hos eleverna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ystad kommun att senast den 30 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivet värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Ystad kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.
- Säkerställa att eleverna ges den information och vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet som de behöver.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det bedrivs ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Edvinshemsskolan grundskola men att enbart skolsköterskor och kuratorer medverkar i detta arbete. Utredningen visar vidare att det förebyggande och hälsofrämjande arbete som bedrivs inte utgår från en analys av de specifika behov som finns på grundskolan. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte uppfyller skollagens krav.

Vidare framgår av intervjuer med såväl elever som rektorn att det inte bedrivs en studie- och yrkesorienterande verksamhet på Edvinshemsskolan grundskola som ger eleverna den vägledning de behöver. Mot bakgrund av de tydliga utsagor som intervjuade elever och rektorn lämnar gör Skolinspektionen, trots intervjuade lärares uppgifter om att viss vägledning ges till elever i årskurs 9, bedömningen att huvudmannen inte säkerställer att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses.

Skolinspektionens utredning avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Intervjuade representanter för elevhälsan uppger att de som ingår i skolans elevhälsoteam är rektorn och skolans kuratorer och skolsköterskor, övriga professioner kallas in vid behov i enskilda elevärenden från den centrala elevhälsan som finns i kommunen. Flertalet elevhälsoteamsmöten har blivit inställda under vårterminen och vid dessa möten deltar inte specialpedagog och skolpsykolog, enligt intervjuade representanter för elevhälsan. Intervjuade representanter för elevhälsan säger att de genomför samma förebyggande och hälsofrämjande program för grundskolans elever som för grundskolans

elever, men att det arbetet skulle behöva inriktas mer mot de behov som finns inom grundsärskolan och ske på ett mer strukturerat sätt.

Rektorn uppger att elevhälsan inte samverkar med varandra som en samlad grupp och att de inte främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande gentemot grundsärskolan. Rektorn bekräftar också de utsagor som intervjuade representanter ur elevhälsan lämnat om att skolpsykologen och specialpedagogen kallas in utifrån enskilda elevärenden. Rektorn uppger vidare att skolsköterskornas och kuratorernas förebyggande och hälsofrämjande arbete är detsamma som det för grundskolan och att detta arbete inte har utgått från Edvinshemsskolans grundsärskolas behov.

Skolinspektionens utredning avseende den studie- och yrkesorienterade verksamheten

Intervjuade elever uppger att de inte vet om det finns någon studie- och yrkesvägledare och att de inte har haft samtal om vilka olika jobb som man kan jobba med. Några av de intervjuade eleverna säger att de själva har tagit reda på vilka gymnasieprogram som finns.

Intervjuade lärare säger att studie- och yrkesvägledningen främst är inriktad på årskurs 9 i samband med gymnasieval och att eleverna i årskurs 9 även besökt gymnasieskolan. För grundsärskolans årskurs 1-6 saknas det däremot studie- och yrkesvägledning, enligt intervjuade lärare. Intervjuade lärare uppger att det inte finns någon plan för hur den studie- och yrkesorienterade verksamheten ska bedrivas på Edvinshemsskolans grundsärskola.

Rektorn uppger att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare som jobbar mot eleverna i grundsärskolan och att det saknas en plan för verksamheten när det gäller studie- och yrkesvägledning. Rektorn uppger vidare att hon vet att ett par elever själva sökt upp den studie- och yrkesvägledare som finns på grundskolan för att bli informerade.

Rättslig reglering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna i grundsärskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 275 ff.) till skollagen uttalas att den personal som finns för elevhälsans insatser ska ha adekvat utbildning som svarar mot elevernas behov av insatser. Det betonas vidare att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan

elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Av skollagen framgår att alla elever i alla skolformer ska utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. I läroplanen för grundsärskolan anges att den studie- och yrkesorienterande verksamheten ska organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Edvinshemsskolans grundsärskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ystads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens

innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker

Beslut

2016-06-30

8 (10)

Dnr 43 - 2015:9139

genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Johan Johansson
Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Edvinshemsskolan grundsärskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Edvinshemsskolan grundskola

Skolan ligger i centralorten Ystad. Edvinshemsskolans grundskola bedriver undervisning i grundskola för årskurserna 1-9, samt inriktningen träningskola för årskurserna 1-9. Skolenheten är placerad på de bägge grundskolorna Edvinshemsskolan (F-6) och Västervångskolan (7-9) som ligger 1,3 kilometer från varandra geografiskt. Edvinshemsskolan grundskola bedriver undervisning i årskurs 1-6 på Edvinshemsskolan, medan den del av verksamheten som är förlagd till Västervångskolan bedriver undervisning i årskurserna 7-9. Skolenheten delar till viss del personal och lokaler, såsom exempelvis skolbibliotek med de bägge grundskolorna.

Vid tiden för tillsynen är sammanlagt 44 elever inskrivna vid skolan, varav 21 läser inriktning träningskolan.